

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Disputatio de statione solis, ad Jos. X, 12. 13. 14.

**Abicht, Johann Georg
Werchau, Johann Gottfried**

Lipsiae, 1713

§. XV.

[urn:nbn:de:bsz:31-130599](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130599)

pendimus, tantum temporis superfuiffe, quantum ad hostes profternendos fufficeret, extra dubium est positum, omnes Ifraelitas Solis Stationem observaffe certiffimam. Deinde verfu eodem expreffius dicitur, quamdiu Sol fteferit, pergit enim Scriptor ad documentum antiquum provocans:

Et fletit Sol in parte cali,

nec feftinavit occumbere circiter die integro.

In Hebræo legimus, & non feftinavit Sol occumbere כיום כיום circiter die integro. Vulgat. vertit: non feftinavit occumbere fpatio unius diei, quod nobifcum convenit. Solent Hebræi temporis durationem litera כ describere. Sic Ruth. I. 4. Et habitabant ibi כעשר שנים circiter decem annos. LXX. reddunt: Sol non procedebat ad occafum. εἰς τὴν ἡμέραν μίας in fine unius diei. εἰς enim pro *in* positum arbitramur. Ex quorum mente fensus est: Solem non occubuiſſe, eo tempore, quo alias occumbere folet, fed permanniſſe ſuper Horizonte. Sed licet hæc verſio longiorem ſolito diem concedat, nobis tamen non placet, quia loco כיום legit כיום in die. Hodiernam codicis lectionem in dubium non vocamus, quod eam Chaldæus conſervavit, Et non feftinavit ad intrandum כיום כיום circiter die integro. Eccleſiaſticus rem extra dubium poſuit, cum Cap. 46. verſ. 5. in Joſuæ laudes excurrrens noſtrum miraculum celebrat, dicens: nonne Sol inſiſtit hujus manu, καὶ μία ἡμέρα ἐγένθη πρὸς δύο, & unus dies ad duo excrevit. Si ponamus, Solis Stationem in vefperam 4. diei menſis Judaici Thamuz, h. e. 27. Junii incidiffe, quod ex ſupra dictis videtur, quo tempore Sol 14. horæ terræ Judaicæ clima illuminat, ſequetur, Solem totidem horas in occaſu ſteſiſſe, diemque illum ad 28. horas æquales prolongaſſe. Si vero iſta Solis Statio in noſtro climate eſſet viſa, dies ad 32. horas excreviſſet.

§. XV.

Supereſt Talmudiſtarum ſententia diſcutienda, qui Solem bis eodem die ſteſiſſe opinantur, prima vice in merid-

ridiano, quia dicitur vers. 13. *Solem stetit in medio caeli,*
 altera vice in Horizonte, quia ibidem dicitur: *Solem non
 festinasse occidere.* Quo certius de seorum sententia constet,
 verba R. adducamus, prout a Cl. Edzardo in Cap. II. Abo-
 da Sara p. 25. versa sunt: " Quanto vero temporis spatio
 " (substitit Sol iterumque procesit?) Resp. R. Josua fil. Levi
 " dicit; per 24. horas. Nimirum (ab ortu suo) procesit
 " sex horis, (usque ad medium caeli,) tumque substitit per
 " horas totidem; post vero iterum procesit sex horis,
 " (cumque jam ad occasum vergeret,) substitit denuo per
 " horas sex. Totum negotium (tam procesus Solis, quam
 " quietis illius,) confecit diem integrum (24. horarum;
 " quod alias ordinarium tempus est diei civilis.) R. Elie-
 " ser dicit, Solem procesisse & stetit per horas 36. [Re-
 " fert enim verba כיום תמים ad solam Stationem
 " Solis, non simul etiam ad illius procesionem, quod fe-
 " cerat R. Josua.] Ab ortu (inquit) procesit Sol, per ho-
 " ras sex, substititque tum (circa meridiem) per horas du-
 " odecim. Tum iterum procesit per horas sex (ad occa-
 " sum,) substititque (antequam occideret) per horas duo-
 " decim. Totum tempus stationis illius fuit quasi dies in-
 " teger (civilis, 24. horarum.) R. Samuel filius Nachmanni
 " statuit, Solem procesisse & stetit per horas 48. (Re-
 " fert enim verba כיום תמים ad solam posteriorem So-
 " lis Stationem circa occasum, atque intervallum prioris
 " stationis exaequat consuetae ejus commorationi infra
 " hemisphaerium, qua noctem conficit horarum duodecim.)
 " Ab initio (inquit:) procesit Sol horas sex, (ad medium
 " caeli,) substititque per horas duodecim. Tum iterum
 " procesit horas sex (ad occasum,) substititque per ho-
 " ras viginti & quatuor. Quia enim de posteriori tantum
 " ejus statione affirmatur, quod non festinaverit ad occa-
 " sum, quasi diem integrum, hinc datur concludere, quod
 " ab initio (circa meridiem scil.) non substitit per spa-
 " tium integri diei civilis &c. „ Sed proluxa haec Tal-
 " mi-

mudistarum concertatio falsa scripturæ interpretatione innixa est. Persuasi enim sunt, Solem bis stetitisse, quia in textu dicitur: *Solem stetitisse in medio cæli*, & deinde additur, *Solem non festinasse occidere circiter die integro*. Sed supra observatum בחצי non significare *in meridiano*, sed tantum *in parte cæli*, vel Latine *in cælo*. Sic בחצי הרדחה non præcise significat *in media nocte*, sed tantum *in nocte*. Convenit חצי medium cum קרב medium, de quo *Glassius* observavit Libr. III. Tr. I. p. m. 675. quod in Latino sermone abundet, quod & de nostro exempla evincunt, Num. XXXI, 29. Jud. XVI, 3. Ruth. III, 8. Ex. XII, 4. &c. Quamvis itaque poeta dicat: *Solem stetitisse in cælo*, & statim addat, *nec occubuisse circiter die integro*, eandem tamen sententiam, diversis verbis repeti putamus: Ejusmodi enim Pleonasmum & verborum abundantiam in scriptura frequenter observamus, quam ad elocutionis varietatem medentem fastidio, non ad diversitatem sententiarum pertinere cum August. in Pl. 104. existimamus. Videatur *Glassius* in *Figuris Grammat.* Lib. IV. Tract. II. p. m. 1230. Nec nobis obstat Talmudistarum auctoritas, quæ tanta non est, ut nos in aliam sententiam pertrahat. Illos enim ex Rhetoricorum præceptorum ignorantia sæpe errores in interpretatione commisisse, isti norunt, qui eorum commentarios evolverunt. Accedit quoque verba illa ex carmine esse desumpta, quis autem nescit figuras Rhetoricas poetis esse frequentissimas. Semel itaque Sol isto die stetit, semel etiam Josua stationem petiit, semelque DEum ejus preces exaudivisse a Scriptore refertur.

§. XVI.

Quia Judæi Nicodemum quendam cum Josua comparant, deque eo referunt, quod non solum pluviam precibus suis impetraverit, sed etiam solem occidentem reduxerit, quid de eo sentiendum sit, breviter adjungemus. Adducam narrationem ex Tract. Taanith. Cap. III. fol. edit. Venet. 19. b. & 20. a. " Tradiderunt Rabbini, quodali quando